

Michail Barysznikow i Liza Minnelli w telewizyjnym pokazie spektaklu „Barysznikow on Broadway”, 1980. Television Academy Foundation, źródło: Wikimedia Commons

Tancerze w popkulturze

#baletklasyczny

#baletneoklasyczny

Data publikacji

Autor

27.06.2022

Agnieszka Narewska-Siejda

Autor

Agnieszka Narewska-Siejda

Dick Cavett Show był w drugiej połowie XX wieku jednym z najsłynniejszych amerykańskich talk-show. Jego gospodarz, znany z poczucia humoru Dick Cavett, rozmawiał z zaproszonymi przez siebie celebrytami. W 1974 roku bohaterem programu został Rudolf Nuriejew. Gdy tylko wszedł do telewizyjnego studia, ubrany w połyskującą marynarkę z wężowej skóry, takie same wysokie kozaki na obcasie oraz aksamitnych, fioletowych spodniach, rozległ się entuzjastyczny, długi aplauz, który Cavett skomentował następująco: „To więcej niż dostał Mick Jagger”. I faktycznie Nuriejewowi – podobnie jak kilkorgu innym wybitnym tancerzom baletowym – udało się odnieść spektakularny sukces nie tylko w sztuce „wysokiej”, lecz także w popkulturze, ciesząc się sławą porównywalną z popularnością niejednego rockowego wokalisty.

Wersja do druku

Udostępnij

Dick Cavett Show był w drugiej połowie XX wieku jednym z najsłynniejszych amerykańskich talk-show. Jego gospodarz, znany z poczucia humoru Dick Cavett, rozmawiał z zaproszonymi przez siebie celebrytami. W 1974 roku bohaterem programu został Rudolf Nuriejew. Gdy tylko wszedł do telewizyjnego studia, ubrany w połyskującą marynarkę z wężowej skóry, takie same wysokie kozaki na obcasie oraz aksamitnych, fioletowych spodniach, rozległ się entuzjastyczny, długi aplauz, który Cavett skomentował następująco: „To więcej niż dostał Mick Jagger”. I faktycznie Nuriejewowi – podobnie jak kilkorgu innym wybitnym tancerzom baletowym – udało się odnieść spektakularny sukces nie tylko w sztuce „wysokiej”, lecz także w popkulturze, ciesząc się sławą porównywalną z popularnością niejednego rockowego wokalisty.

Przed wszystkim więc artyści ci nie bali się spróbować swoich sił w duecie z inną muzyką niż Terpsychora, odważnie angażując się w artystyczne związki z kinem i telewizją. I tak na przykład Nuriejew – oprócz występów na deskach najsłynniejszych teatrów świata, u boku najzdolniejszych balerin swojego pokolenia – nie stronił od udziału w różnorodnych programach rozrywkowych. Wymienił tu można choćby *Invitation to the Dance*, w którym wraz z Julie Andrews rozmawiał o historii i estetyce różnych rodzajów tańca, czy *Muppet Show*, w czasie którego wykonał fragment *Jeziora łabędziego*, partnerując Pannie Piggy, jednej z głównych bohaterek programu! Z kolei Michaił Barysznikow dzięki swojej niepowtarzalnej charyzmie i ekspresji scenicznej zyskał popularność nie tylko jako fenomenalny tancerz, lecz również zdolny aktor. Talentem tym dał wyraz występując m. in. w filmie Herberta Rossa *Punkt zwrotny* z 1977 roku, za co otrzymał nominację do Oscara, *Białych nocach* (w których kręci słynne 11 piruetów) w reżyserii Taylora Hackforda, a także w *Wewnętrznej sprawie* CIA Nicholasa Meyera z 1991 roku. Barysznikow pojawił się również w słynnym amerykańskim serialu *Seks w wielkim mieście*, a także był bohaterem odcinka programu telewizyjnego *Iconoclasts*, w czasie którego opowiadał o swojej sztuce i życiu prywatnym.

W ślady Nuriejewa i Barysznikowa poszedł Siergiej Połunin – określany mianem *enfant terrible* świata baletowego, znany z łamania wielu konwenansów i stereotypów, narosłych wokół tancerzy. Połunin nie tylko pokrył praktycznie całe swoje ciało tatuażami, lecz także zrezygnował ze stanowiska pierwszego tancerza Royal Ballet, które objął – jako najmłodszy w historii – w wieku zaledwie 19 lat. Po tych przełomowych zmianach ukraiński artysta zaczął angażować się w różnorodne projekty, dzięki którym stał się znany nie tylko miłośnikom sztuki baletowej. W 2015 roku wystąpił m.in. w teledysku *Take Me to Church* Hoziera (reż. David LaChapelle), który tydzień po internetowej premierze na kanale YouTube, zdobył 5,5 miliona wyświetleń. Dwa lata później zadebiutował zaś jako aktor w *Morderstwie w Orient Expressie* (reż. Kenneth Branagh), a w 2018 roku wystąpił w filmie biograficznym o Nuriejewie (*Biały kruk*, reż. Ralph Fiennes).

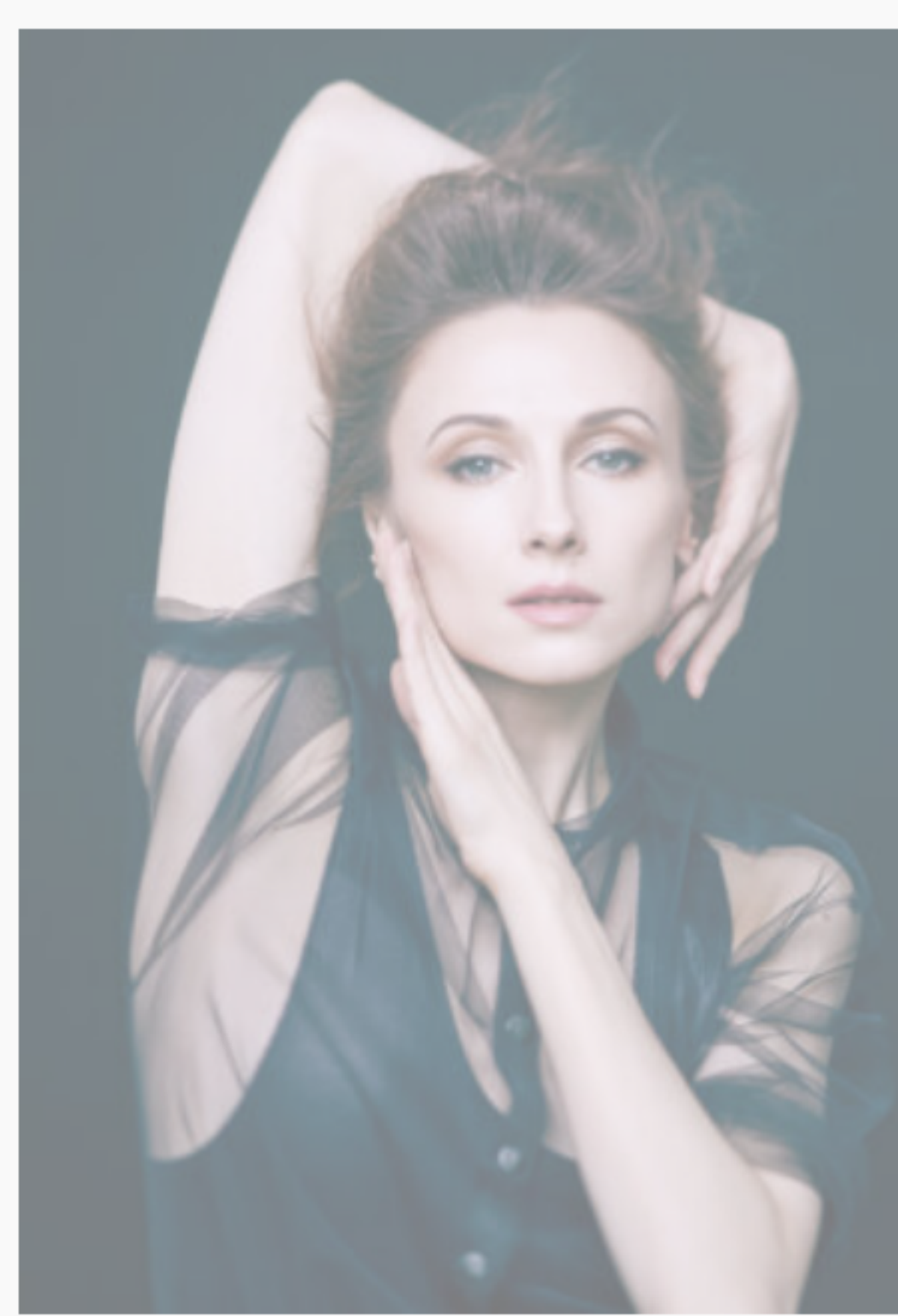
Ten ostatni przykład jest doskonałym dowodem na dwustronny kierunek relacji między sztuką wysoką a popkulturą, która chętnie inspirowała się światem baletu. Biografie słynnych tancerzy nie raz stały się materiałem, na podstawie którego nakręcono film. Wymienił tu można takie produkcje jak na przykład: *Tancerz* (reż. Steven Cantor, 2016), którego bohaterem był Siergiej Połunin, *Yuli* (reż. Iólar Bollalín, 2018), poświęcony Carlosowi Acoście, czy *Force of Nature Natalia* (reż. Gerald Fox, 2019), opowiadający o życiu i twórczości Natalii Osipowej. Oprócz tego dużą popularnością cieszą się również filmy i seriale telewizyjne powielające wyobrażenia i stereotypy o sztuce baletowej, bądź rozprawiające się z nimi. Wśród najsłynniejszych tytułów znajduje się kultowy *Billy Elliot* (reż. Stephen Daldry, 2000), *Czarny łabędź* (reż. Darren Aronofsky, 2010), a także *Aż do kości* (reż. Marti Noxon, 2017), czy serial *Tancerki* (reż. Amy Sherman-Palladino, Lamar Damon, 2012-2013).

Zdarza się również, że artyści baletu pojawiają się na szklanym ekranie nie tylko w roli aktorów, lecz również jako prezenterzy telewizyjni. Za przykład posłużyć może tak wybitna balerina jak Swietłana Zacharowa, która równie pewnie jak w pazoce i pointach opuje się z mikrofonem w ręku. W latach 2015–2018 prowadziła taneczny festiwal dla dzieci, transmitowany przez rosyjską telewizję pod nazwą *Svetlana* (w zadaniu tym pomagała jej córeczka Ania). W 2020 roku była natomiast konferansjerką programu-konkursu dla młodych, zawodowych tancerzy *Grand Ballet*, który można obejrzeć także na kanale YouTube.

O tym, że tancerze baletowi stają się ikonami popkultury, świadczy także fakt, że ich wizerunki wykorzystywane są chętnie w kampaniach reklamowych znanych marek. Przykłady można by mnożyć, ale warto wspomnieć choćby o Dianie Wiszniowej, reklamującej produkty koncernu *Nike*, Marii Chorewej będącej ambasadorką szwajcarskiej firmy *Giberg*, Misty Copeland promującej odzież *Under Armour*, czy Siergieju Połuninie tańczącym w jeansach marki *Diesel*. Sytuacja ta pokazuje, że artyści baletu stają się osobami publicznymi, zdobywającymi międzynarodową sławę, rozpoznawalnymi przez coraz szersze kręgi odbiorców. Dzięki ich talentowi i pasji sztuka baletowa gości już nie tylko w eleganckich teatrach, lecz jest również obecna w filmach, które oglądamy, w książkach, które czytamy, w ubraniach, jakie nosimy, w potrawach, jakie spożywamy, w perfumach, których używamy...

Rudolf Nuriejew z żabą Kermitem (Kermit The Frog) i Panną Piggy (Miss Piggy) na planie „The Muppet Show” w Elstree Studios, Hertfordshire, około 1977 roku. Fot. TV Times via Getty Images

Swietłana Zacharowa, 2020. Źródło: Wikimedia Commons

Wydawca

taniecPOLSKA.pl

Aktualności

Praca i rozwój zawodowy

Wydarzenia

Baza wiedzy

Teksty

Inne Zamknij

Najnowsze

Ogłoszenia

Spektakle

Ludzie tańca

O wydarzeniach

O nas

Archiwum

Źródła dofinansowania

Festiwale

Zespoły

Wywiady

Kontakt

POWIĄZANE

Warsztaty

Organizacje

Felietony i eseje

Regulaminy publikacji

Wpisz szukaną frazę

Teksty

Konferencje

Festiwale

Artykuły naukowe

Polityka prywatności

Spotkania

Bibliografia

Recenzje książkowe

Deklaracja dostępności

Inne

Biblioteka NIMIT

KRYTYKA

KRYTYKA

KRYTYKA
NIMIT
Balet w wersji pop

Polska Kronika Tańca

Rozsmakuj się w tańcu!

Balet jest w modzie!

A+

A+

PL

Szukaj

Menu